

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1200/2024
03.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милош Обреновић, адвокат из ..., против тужене Музичке школе „Станислав Бинички“ из Београда, чији је пуномоћник Станислава Гајић Лаушевић, адвокат из ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 207/22 од 02.03.2022. године, у седници одржаној 03.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 207/22 од 02.03.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 207/22 од 02.03.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 4062/19 од 11. марта 2021. године, у делу којим су поништена као незаконита решења о отказу тужене број ../19 од 28.11.2019. године и Школског одбора тужене број .. од 19.12.2019. године, тужена обавезана да тужилу врати на рад и да јој накнади парничне трошкове од 95.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужилу је поднела одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу чланова 441. и 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11 ... 10/23), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилу је на основу Уговора о раду од 19. маја 2010. године била у радном односу код тужене на радном месту наставника

На контролном здравственом прегледу који је обављен у Институту за медицину рада „Др Драгомир Карајовић“, утврђено је да тужила са психијатријског аспекта није способна за педагошки рад са децом, као и за друге посебно одговорне послове, па је предложено да је тужени распореди на мање одговорне послове, на пример у библиотеку – нототеку. Тужени није имао упражњено радно место, па је директор туженог спорним решењем од 28.11.2019. године тужили отказоа уговор о раду, наводећи да постоји отказни разлог из члана 139. став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања. Решењем Школског одбора тужене од 19.12.2019. године, одбачена је жалба тужиле изјављена против решења од 28.11.2019. године. Решењем тужене од 26.12.2019. године одлучено је да је тужила остварила право на исплату отпремнине, која јој је у износу од 344.065,20 динара исплаћена 04. јула 2020. године.

Нижестепени судови одлуку о незаконитости решења о престанку радног односа тужене заснивају на одредбама чланова 139. и 167. Закона о основама система образовања и васпитања и члана 39. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Сл. гласник РС“, бр.21/15 и 92/20). По наведеним законским одредбама у радни однос у установу може да буде примљено лице под условима прописаним законом, и то ако има психичку, физичку и здравствену способност за рад са децом, ученицима, а запосленом престаје радни однос ако се накнадно у току радног односа утврди да не испуњава наведене услове за заснивање радног односа. Законом је предвиђено право запосленог на отпремнину и најнижи износ отпремнине у случају да наступи овај отказни разлог, док је ПКУ предвиђено да се исплата отпремнине врши најкасније до престанка радног односа.

У конкретном случају отпремнина је исплаћена шест месеци након што је радни однос тужиле престао, па је као последицу незаконитости решења тужена на основу члана 191. став 1. Закона о раду обавезана да тужилу врати на рад. Другостепени суд је оценио као неосноване жалбене наводе да тужила није могла стећи статус радника за чијим радом је престала потреба због технолошких, економских или организационих промена у ком случају би јој припадала и отпремнина, пошто је законски основ престанка радног односа други, тај законски разлог за отказ је наступио, али за законитост отказа по том основу тужена је била у обавези да тужили пре намераваног отказа исплати отпремнину.

По становишту Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су поништили спорна решења којима је тужили отказан уговор о раду и наложили враћање тужиле на рад.

Према члану 139. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/17 ... 27/18), који се примењивао у време доношења спорних решења, лице може бити примљено у радни однос у установу под кумулативно прописаним условима, међу којима је и да има психичку, физичку и здравствену способност за рад са децом и ученицима. По одредбама члана 167. тог Закона, накнадни престанак способности за рад са децом представља разлог за отказ уговора о раду, у којој ситуацији запослени остварује право на отпремнину. Законодавац прописује и најнижу висину отпремнине.

Према члану 39. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Сл. гласник РС“, бр.21/15 и 92/20), који се примењивао у време доношења побијаних решења и исплате отпремнине, уколико запосленом за чијим је радом престала потреба не може да се обезбеди ниједно од права утврђених законом, колективним уговором код послодавца или уговором о раду,

радни однос може престати под условом да му је претходно исплаћена отпремнина. Исплата отпремнине врши се најкасније до дана престанка радног односа.

У конкретном случају тужена није имала могућности да тужиљу распореди на мање одговорне послове, које је по оцени радне способности надлежне здравствене установе од 23.10.2019. године тужиља могла да обавља, па је стога обавеза тужене била да пре престанка радног односа тужиље 28.11.2019. године исплати отпремнину. Ову обавезу тужена није испунила, већ је отпремнину исплатила након шест месеци, што представља разлог због ког су побијана решења незаконита.

Из наведених разлога, неосновано се ревизијом указује да је у конкретном случају радни однос тужиље престао по сили закона, те да исплата отпремнине није услов за законитост отказа.

Пошто је по оцени радне способности тужиља способна да обавља мање одговорне послове, правилно је на основу члана 191. став 1. Закона о раду туженој наложено да тужиљу врати на рад.

Наводи одговора на ревизију нису били потребни за доношење одлуке Врховног суда, па је одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка на основу чланова 165. став 1. и 154. ЗПП.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић